

GÁDOROSI HÍRADÓ

2022. február

Havilap

XXVIII. évfolyam 2. szám

60 Ft

(Elhangzott 2022. január 22-én, a Doni Emléktúra résztvevői előtt.)

Tisztelt Gádorosiak, megjelentek, tisztelt emlékezők!

A mai napon a magyar hadtörténelem egyik legszomorúbb eseményére a magyar királyi honvéd hadsereg Don-kanyarnál 1943. január havában megvívott harcaira, és a harcokban elesett hősökre, túlélőkre emlékezünk és áldozatuk előtt tisztelgünk.

A magyar királyi honvéd hadsereg 2. magyar hadserege ellen 79 éve 1943. január 12-én megindult a mindent elsöprő Szovjet hadsereg offenzívája, amely során a Donnál állomásozó magyar haderő majdnem teljesen megsemmisült.

Közel három emberöltő telt el 1943 orosz tele óta, a magyar nemzet azóta nem felejt. Az eltelt 79 esztendő legfeljebb enyhítette, de nem feledtette el a tragikus esemény emlékét.

A Donnál bekövetkezett vereség következtében egy egész ország gyászolt, hiszen több mint százezer magyar honvéd halt hősi halált és alig volt hazánkban olyan család, amelyik ne vesztette volna el ennek következtében valamelyik tagját.

A hadtörténészek által leír történelmi tények az alábbiak:

A magyar katonák német követelésre vettek részt az oroszországi hadjáratban, amelynek céljait nem érezték magukénak. A magyar hadvezetés a rendelkezésre álló legjobb felszereléssel látta el a hadba vonulókat, ám ez még így is messze elmaradt mind az orosz, mind a német technikától és nem volt alkalmas a különösen zord, nem ritkán mínusz 30-35 fokok hideg elviselésére. Bár a német szövetséges ígéretet tett a hadsereg korszerű fegyverezettel való felszerelésére és élelmezésére, ám az ígéret jórészt csak ígéret maradt, így a 2. magyar hadsereg erejében nem volt összemérhető a szembenálló Vörös Hadsereggel.

Ez be is bizonyosodott 1943 januárjában, amikor a védekezésre berendezkedett honvédekre – akik létszámukban sem voltak elegendően a rájuk bízott, több mint 200 kilométernyi arcvonal biztosítására – hat-, hétszeres túlerőben lévő szovjet haderő támadt. Katonáink ennek ellenére elkeseredett küzdelmet folytatva, folyamatos harcban, óriási veszteségeket szenvedve utolsóként hagyták el a harcmezőt, ám ezért embertelen árat kellett fizetnie a magyar népnek, hiszen majdnem az egész hadsereg megsemmisült.

A mai kor emberének a Doni katasztrófa jelképe az értelmetlen szenvedésnek, pusztulásnak a felelőtlen politikai döntéseknek, ellenben jelképe a hazaszeretetnek a bátorságnak és az önfeláldozásnak.

Adózzunk tisztelettel az elesett magyar hősök emléke előtt.

A GÁDOROSI TISÓCZKI EVELIN LETT AZ ÉV ELHIVATOTT FIATAL SZAKDOLGOZÓJA

[Bogdánffy-Szőke Anett](#)

2022-01-14

Gyermekként Evelin sok időt töltött kórházban, és már akkor elhatározta, ha felnőtt, ő is „Angyal” lesz, aki segíti, ápolja a betegeket. Döntését nem bánta meg egy percre sem, szívből szereti hivatását annak minden nehézségével és kihívásával együtt. Ezért is ítélte neki a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Az Év Elhivatott Fiatal Szakdolgozója elismerést.

Nem könnyű pálya a tiéd, főleg most, a járványhelyzetben. Van mottód, amiből erőt merítesz, ha kétségek gyötörnek, vagy ha elfáradtál?

– Igen, én „Hiszem, hogy a jó erősebb a gonosznál, a szeretet hatalmasabb a gyűlöletnél, és a megbocsátás erősebb a bosszúnál”. Ez az elv vezérel a munkám során, minden beteget úgy ápolok, mintha az a saját családtagom lenne. Az ápolásban és a gyógyításban nagyon fontos a jó szó, a mosoly, az érintés, és ha azt érezteted a beteggel, hogy ott állsz mellette, és bármiben számíthat rád.

Egy kis településről, Gádorosról kerültél fel Budapestre, a Pest Megyei Flór Ferenc Kórházba, ahol jelenleg osztályvezető főnővérként dolgozol. Mit vittél magaddal a szülőfaludból?

– Gádoroson megtanultam, milyen becsületesen élni, tisztességesnek maradni és kitartani a legzordabb körülmények között is. Gyermekkoromban volt otthon főliánk, gyakran előfordult, hogy hajnali ötkor keltem, és segítettem a szüleimnek, megtanultam paradicsomot, salátát, babot, retket ültetni, csomózni, kacacsazni, ásni. Sokan ezt nem gondolnák rólam, mert a „Barbie-baba” sztereotípiába ez valahogy nem fér bele.

Fotó: Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara

A GÁDOROSI TISÓCZKI ÉVELIN LETT AZ ÉV ELHIVATOTT FIATAL SZAKDOLGOZÓJA (FOLYTATÁS)

Mi vitt téged az egészségügyi pályára?

– Több élmény is volt, ami erre az útra terelt, de valószínűleg már segítőknek születtem. Emlékszem, kiskoromban ha sérült, szenvedő állatot láttam, mindig hazavittem és ápoltam. Ha egy galambnak eltört a szárnya, addig vigyáztam rá, míg meg nem gyógyult. 7-8 éves koromban sokat fájt a hasam, kétszer meg is operáltak vakbélgyulladással, így sok időt töltöttem a szentesi Dr. Bugyi István Kórház sebészeti osztályán. Már akkor magával ragadott a kórházi légkör, imádtam a kórház és a fertőtlenítő illatát, a sebészet zöld színét, az orvosok és ápolók fehér köpenyeit, és azt a miliót amely, akkor ott körbevett. Az ápolók olyanok voltak számomra, mint az Angyalok, akik vigyáznak rám. Később történt még valami, ami után biztos voltam abban, hogy nekem ezt a pályát kell választanom. 13 éves koromban édesapám egyik napról a másikra beteg lett. Három hónapot töltött a szegedi neurológiai klinikán élet és halál között. Kettős látás, eltorzult arc, bénulás, egy külsőre megváltozott édesapa. Az orvos azt mondta, készüljünk fel a legrosszabbra... Ezt nem akartuk elfogadni. Minden alkalommal, amikor meglátogattam apukámat, megmasszíroztam és arra gondoltam: „Meggyógyítalak, mert szeretlek és szükségem van rád.” Szinte hihetetlen, de kis idő múltán szövődmények nélkül térhetett haza a kórházból. A történetek megerősítették bennem a tényt, hogy a gyógyszerek és a terápiák mellett van valami más is, ami gyógyít. Ahová a tudomány nem ér el, ott van Isten keze.

Eltelt 16 év, és ma már a doktorira jársz.

– Igen, a diplomás ápoló képzést a Szegedi Tudományegyetem Egészségtudományi-és Szociális Képzési Karán végeztem el, majd a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Karán az egyetemi okleveles ápoló végzettséget is megszereztem. Visszatekintve, az a két év nagyon nehéz volt. Munka mellett végeztem el a mesterképzést, végig 12 órás éjszakai műszakban dolgoztam, hogy tudjak tanulni, órákra járni. Megszereztem a betegsegítő önkéntes képesítést is, ennek köszönhetően tevékenykedhettem a szegedi Talentum Alapítványnál és a Napos Oldal a Sérült Emberekért Alapítványnál is. Büszke vagyok arra, hogy egyetemi tanulmányaim alatt elnyerhettem a Köztársasági Ösztöndíjat, a Szeged Megyei Jogú Város Ösztöndíját és az SZTE Sófi József Ösztöndíj Kiemelt Kuratóriumi Díját. Emellett a 2021-es évben a „Köszönet a Hősöknek” Szent Corona Emlékérem Díjasává váltam, valamint a Pest Megyei Flór Ferenc Kórház Főigazgatójától Arany fokozatú elismerésben részesültem, továbbá jelölés útján elnyertem a Miniszter Elismerő Oklevelét is. Fontos számomra, hogy folyamatosan képezem magam, így idén szeptemberben elkezdtem PhD tanulmányaimat a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Doktori Iskola állami ösztöndíjas képzésén.

A “Köszönet a Hősöknek” Szent Corona Emlékérem Díjátadása után

A GÁDOROSI TISÓCZKI ÉVELIN LETT AZ ÉV ELHIVATOTT FIATAL SZAKDOLGOZÓJA (FOLYTATÁS)

Szívből gratulálok! Rengeteget elértél már ezen a pályán, pedig még annyira fiatal vagy.

– Nem tudom még, mi fog velem történni az életemben, de egy biztos, a hivatásomat mindig is szeretni fogom. Még nem értem el mindent, amit szerettem volna, nekem az a legfontosabb, hogy minden napban megtaláljam az értéket, a tudást. Boldog vagyok, hisz remek helyen, fantasztikus közösségben dolgozhatok. Úgy érzem, most mi vagyunk azok az Angyalok, akiket én gyermekként láttam a szentesi sebészeti osztályon az ágyam körül. Emellett büszke vagyok, hisz Az Év Elhivatott Fiatal Szakdolgozója díj egy országos elismerés, amellyel éves szinten egy embert tüntetnek ki. A külsőm miatt sokszor éreztem magam beskatulyázva, hisz tudod, van az bizonyos „szőke nő” sztereotípa. Sokáig azt éreztem, emiatt nekem duplán kell bizonyítanom. Emlékszem, egyszer a gyakorlatom alatt a szegedi intenzív osztályon egymás mellett álltunk egy kezdő rezidens orvossal, és ránk nézve megszólalt az egyik kolléga: „Ott van Barbie és Ken”. Akkor nem esett jól, de ma már csak jót mosolygok ezen, hisz tudom, hogy ami széppé tesz minket, az a lelkünk, és ami emberré tesz minket, az a szeretetre, hitre és segítségnyújtásra való képességünk.

(Kiemelt kép: Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara)

Forrás: <https://oroscafe.hu/>

KÖZMEGHALLGATÁS

MEGHÍVÓ

Gádoros Nagyközség Önkormányzat

Képviselő-testülete

2022. február 4-én (péntek) 16 órai kezdettel

KÖZMEGHALLGATÁST tart

a Tót-Asszony Községi Házban
(Gádoros, Kossuth u. 42.).

Napirendi pontok:

1. Tájékoztató a 2021. évi költségvetés végrehajtásáról
Előadó: Dr. Szilágyi Tibor polgármester
2. Tájékoztató a 2022. évi költségvetési javaslatokról
Előadó: Dr. Szilágyi Tibor polgármester
3. Bejelentések

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

KERÉKPÁR ALKATRÉSZ!

**KÜLSŐ,- ÉS BELSŐ GUMI SOK MÉRETBEN
FOLYAMATOSAN BŐVÜLŐ ÁRUKÉSZLET!**

SNELL GUMISMŰHELY

(Benzinkút mellett)

Nyitva tartás:

Hétfőtől – péntekig 14.00-18.00

Szombaton: 9.00-12.00

TELEPÜLÉSÜNK ÉRTÉKTÁRA

(Elhangzott 2022. január 26-án a Települési Értéktár Bizottság ünnepi rendezvényén.)

Nagy szeretettel köszöntök minden kedves jelen lévőt magam, és a képviselőtársaim nevében a Gádorosi települési értéktár első díszoklevél átadásán.

Köszöntöm Zalai Mihályt a Békés Megyei Önkormányzat és a Békés Megyei Értéktár Bizottságának elnökét, Varga Pált Kardoskút, Zsura Zoltán Tótkomlós, Nyemcsok János Nagyszénás polgármesterét valamint Horváth Zoltán Lászlót Tótkomlós alpolgármesterét, köszöntöm a testületi tagokat a díjazottakat és minden Gádorosi polgárt.

Gádoros Nagyközség Önkormányzata a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény szellemében a 287/2018. (XI. 27.) KT számú határozatával települési értékek azonosítására, a helyi értékeket tartalmazó gyűjtemény létrehozására, gondozására, a megyei értéktárral történő kapcsolattartás érdekében Települési Értéktár Bizottságot hozott létre.

Magyarország nemzeti értékeink azonosítása, rendszerezése alulról felfelé építkező rendszerben történik az úgynevezett magyar nemzeti értékek piramisának alapját a települési értéktárak, míg középszintjét a megyei értéktárak adják.

Az előzőek alapján elmondhatom, hogy az értékteremtő munka a településeken kezdődik.

A helyi települési értéktár célja a nemzeti tudat erősítése érdekében a nemzeti és helyi értékeink összegyűjtése, ápolása, védelme. Bemutatásuk és megőrzésük számunkra kiemelkedő fontosságú. Úgy gondolom, hogy kis településünk rengeteg értéket rejt, melyre büszkének lehetünk, és érdemes ezeket másoknak is megmutatnunk.

A 2019-es önkormányzati választásokat követően az újonnan megalakult képviselő-testület célul tűzte ki a helyi értékek megőrzését, bemutatását. A munkát két települési képviselőnk Fekete Tiborné és Simondán Vilmos, valamint Fábri István külsős tag kezdte meg. A bizottsághoz szerencsére nagyon sok ajánlás érkezett és két év leforgása alatt az ők és a javaslatot tevő személyek munkájuknak köszönhetően értünk el a mai naphoz és ünnepélyesen át tudjuk adni a Gádorosi Települési Értéktárba való felvételt igazoló 26 db okleveleket.

Az itt megjelent díjazottak bizonyítékok arra, hogy egy kis közösség is tud maradandót alkotni a jövő nemzedék részére követendő példát mutatni.

A bizottság munkája ezzel nem szűnik meg nagyon sok új javaslat került a bizottság asztalára és kívánom, hogy a 2022-es év is ilyen termékenyen munkával teljen, mint az elmúlt két esztendő.

TELEPÜLÉSÜNK ÉRTÉKTÁRA (FOLYTATÁS)

PÁLYÁZATI HÍREK

Megkezdődtek a Bölcsőde kialakításának munkálatai.
A hideg idő ellenére is dolgoznak a kivitelezők.

GYÁSZHÍR

Kedves Gádorosiak!

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy Édesapánk Sódar György életének 88. évében, tavaly december 19.-én saját otthonában, gyermekei mellett, örökre megpihent.

A Sódar család meghatározó egyénisége, rangidős tagja, a Gádorosi Attila utcából indult el az életbe. Külföldi egyetemen gépészmérnökként végzett. Példamutató volt a munkában, tanulásban, szorgalomban, és kitartásban. Élete során vezetőként számos olyan beruházást, projektet valósított meg a hazai és nemzetközi piacon, ami az utókor számára örökre megmaradt. Számos elismerést, kitüntetés kapott, amiből a legmagasabb, az akkori Mongol Köztársaság állami kitüntetése, amit az ottani beruházás sikeres megvalósításáért kapott.

Egy nagyszerű ember, apuka, nagypapa, dédnagypapa távozott.

Példás élete, emléke örökre megmarad.

Sódar Emőke és ifj Sódar György

ÓVODAI HÍREK

Zöld óvoda lettünk

Nagy örömünkre újra sikeresen pályáztunk Zöld Óvoda cím elnyerésére. Környezettudatos óvodai nevelőmunkánk elismeréseként újabb három évig viselhetjük a Zöld Óvoda címet.

Egy példa, hogy mit teszünk ezért a mindennapokban...

A környezettudatos szemlélet és magatartás alakítása céljából novemberben csatlakoztunk az Európai hulladékcsökkentési hét programjához, témának az újrahasznosítást választottuk.

Az óvodai tevékenységek szervezése során a gyerekekkel beszélgetve, közös barkácsolás során igyekeztünk tudatosítani, hogy a hulladék anyagok felhasználásával alkothatunk új, használható tárgyakat is. A családokat is igyekeztünk bevonni a témába, kértük a szülőket, hogy vegyenek részt a közös gyűjtő munkában, valamint otthon barkácsolt használati tárgyak és játékeszközök készítésében. A program zárásaként egy kiállítás formájában mutattunk meg kis közösségünknek mind az otthon, mind a csoportokban készített műveket.

Nagyon kreatív alkotások születtek, például flórium PET palackból, tolltartó WC papír gurigából, malom társasjáték dobozból, vagy kamion gyógyszeres dobozokból. A foglalkozások során látszott, hogy a gyermekek nagyon érdeklődők a téma iránt, sok új információhoz juthattak a hulladékcsökkentés témájában. A gyermekeknek a tevékenységek által fejlődött kreativitásuk, gondolkodásuk, finommozgásuk, tapasztalatokat szereztek a hulladékok felhasználhatóságáról, kompetenciaérzésük alakult. Egy jó játék volt már az új eszközök megalkotása is, amikor pedig ténylegesen birtokba vették az új játékeszközt, még különlegesebb élményt jelentett a gyermekek számára, hiszen ők is részt vettek a megalkotásában.

Fontos a „rajtunk is múlik” szemlélet formálása már a legfiatalabb életkortól, hogy gyermekeink a természetet, a környezetüket szerető és védő felnőttekké váljanak.

ÓVODAI HÍREK (FOLYTATÁS)

KÖNYVTÁRI HÍRLEVÉL

A helytörténeti kutatások története Gádoroson (1. rész)

Amint azt a helyi lap januári számában is megírtuk, ebben az évben egy olyan cikksorozat indítását terveztük, ami a gádorosi helytörténeti kutatások történetét mutatja be a kezdetektől napjainkig. Az első részben a kezdetekről olvashatnak az érdeklődők.

Gádoros Árpád-kori település, melyet a tatárok 1241-ben 48 faluval együtt felperzseltek, s az 1456. május 16-i királyi adománylevelével már csak mint „Gadoros pusztát” említi. Az elnevezés – Gádoros – szintén visszautal a régi, Árpád-kori névre. („Gádor” a magyar nyelvtörténeti szótár szerint – átriumot, tornácot, előcsarnokot jelent.) A történészek szerint tehát a település onnan kapta a nevét, hogy a falu templomának volt egy kis előcsarnoka, melyet gádornak neveztek. Vidékünkön azonban a régészeti leletek tanúsága szerint már i.e. 4000-3500 éve éltek emberek. Az előkerült szórványleletek között egyaránt megtalálható fekete gránit kőbalta, kőpengék, szakócák, „Körös-kultúra” cserépedény maradványai, de felszínre kerültek bronzkori, szarmata, szkíta, dák, római, avar cserepek, érmék, fibula, honfoglalás kori őrlőkő, edénycserepek, négy lovas sír, aranyozott bronz veretekkel. Ezeket ma múzeumokban őrzik.

A régészeti leletekkel ellentétben azonban Orosháza környékére vonatkozó írásos emlékeink az Árpád-korból szinte egyáltalán nem maradtak fenn. A szomszédos vidékek okleveles adatai szerint viszont a környék földrajzi képe a középkor óta a folyóvizek újkori szabályozásáig alig változott. Noha értékelhető helyi vonatkozású helyi okleveleink csak a 15. századtól maradtak ránk, ezekből nem egyszer a korábbi időkre is visszakövetkeztethetünk. A birtokösszeírások ugyanis gyakran megőrizték a régebben elpusztult települések egy részének nevét is. Azokon a vidékeken számolhatunk elsősorban a falu nevek helyi fennmaradásával, ahol a lakosságnak legalább egy része a falvak pusztulását túlélte. A késő középkori forrásainkban a falvak egy része éppen azért azonosítható, mert a régi térképeken feltüntetett határnevek és mai határelnevezések is – ugyanúgy, mint az ország más vidékein – megőrizték egykori nevüket. Nagy valószínűséggel azonban sokkal több falu létezett a környéken, mint amennyi falunév a feljegyzésekben fennmaradt. Ennek ellenére a mi vidékünk nemcsak a tatárjárás idején, hanem a török hódoltság korában is hazánk legjobban elnéptelenedett területei közé tartozott, s a török pusztítás után 17-18. században más vidékekről ide költöző lakossággal népesedett be újra.

Gádoros írásos említése V. László 1456. május 12-én kelt adománylevelében bukkan fel először. E dokumentumban a király a Bothos család által jogtalanul bitorolt birtokát adja vissza Hunyadi Jánosnak, továbbá elismeri, hogy a birtokot – a megyében fekvő Hold és Vásárhely, Csomorkán, Királyhegyes Sámson, Dónát-Perek nevű falvakkal, valamint Csorvás, Sebestyénház, Kézőldes, Gorsa, Derekegyház, Szilos-egyház nevű pusztával együtt – még Zsigmond királytól kapta. Ezzel párhuzamosan a Békés megyében fekvő Zenthe-tornya, Szentandrás, Csaba-csüd falvakat, illetve Gádoros-lábasegyház, Útszögü-egyház, Apács-egyháza, Kétkupa és Tompa nevezetű pusztákat is visszaadja. Jellemző volt, hogy az elpusztult falvak újratelepítését az Alföldön zömmel nem a királyi megbízottak vagy az egyházi birtokosok, hanem a magánbirtokosok végezték. Gádoros újratelepítésére azonban még a 14-17- században sem került sor, vagyis a török hódoltság idején a vidék lakatlan pusztá volt, s többnyire a környékbeli birtokosok állatállományának legeltetésére szolgált.

A török kiűzése után a vidék a Harruckern család birtokába került, majd későbbi házassági kapcsolatok révén jórészt a Károlyi család tulajdonába jutott. Az uradalom azonban lakatlan pusztasághoz hasonlított, ahol állítólag „10-20 mérföldön sem lehetett látni mást, mint bozóttal benőtt területeket, vízzel borított vízi világot, és kihalt, felégetett falvak romjait.” Harruckern

KÖNYVTÁRI HÍRLEVÉL (FOLYTATÁS)

báró ezért felhívást tett közzé, melyben a birtokára települőknek földet és szabad vallásgyakorlást biztosított. Ennek eredményeképpen 1722-től nem egészen egy évtized alatt tömegesen költöztek a protestáns vallásúak a vidékre.

Az újraalapított Bánfalva szempontjából a *szentetornyai határrész* bír nagy jelentőséggel. Ezen a területen ugyanis olyan nagygazdaságok helyezkedtek el, melyek középpontjában egy-egy major állt. Noha az 1700-as évektől számos területet újranépesítettek (Csaba, Berény, Orosháza), Gádoros még ekkor is lakatlan pusztaság volt. 1799-ben viszont szentandrászi uradalomhoz tartozó pusztát báró Száraz György dédunokája, báró Dezséri Rudnyánszky Sándor kapta meg, aki 1826. szeptember 29-én, a szentetornyai öröklött birtokán, a mai községet telepítette Bánfalva néven a mai belterület délkeleti részén (az ún. „öregfalu”: Szent István utca, Bánfalva utca, Attila utca). A falu újratelepítése tehát báró Dezséri Rudnyánszky Sándor Békés Vármegye főjegyzője érdeme, aki 1826. szeptember 29-én 40 telekhely kimérésével, 30 orosházi, illetve szentesi telepessel szerződést kötve létrehozta Bánfalva települést. Bánfalva (Bárfalva, Bánomfalva) 1826-tól 1901-ig viselte ezt a nevet. A múlt század legelején dr. Karácsonyi János püspök-történész kezdeményezte a névváltozást.

Bánfalván kezdetben többnyire evangélikus lakosok éltek. Az 1400 lelket számláló település lakói közül 900 fő tartozott ehhez a felekezethez. Az evangélikusok 1838-ban építettek először szerény templomot, mely 1888-ban nyerte el mai külsejét. A római katolikusok műemlék jellegű temploma 1844-ben épült, és 1891-ben építették át. A reformátusok templomát pedig 1929. június 16-án szentelte fel dr. Balthazár Dezső püspök. A helyi evangélikus egyház újrászervezése azonban kétségkívül Baross Károly érdeme.

Baross Károly 1851. június 25-én érkezett bánfalvai lelkészi szolgálati helyére, ahol négy nap múlva, 1851. június 29-én lelkészi hivatalába iktatta a nagytiszteletű Placskó István békési esperes. A nagy tudású és már kellő gyakorlattal rendelkező lelkész körültekintően felmérte a bánfalvai evangélikus egyház, a többi felekezet, valamint a község általános helyzetét, számszerű adatait. **Kereste a falu újraalapításától eltelt időszak iratait, dokumentumait, anyakönyveit, gazdasági, pénzügyi iratokat, jegyzőkönyveket, oktatási naplókat, nyilvántartásokat.** Irattárakat is keresett, de csak hiányos feljegyzéseket, aktákat talált. Hihetetlen energiával, teherbírással, fáradozott egyháza, faluja, a térség feladatainak, napi gondjainak megoldásában. Hívei, a falu

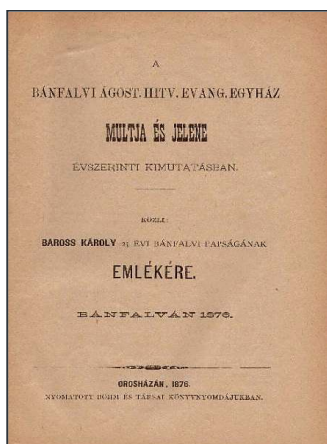
népe, a község vezető személyiségei felismerték tudását, szellemi felkészültségét és kérték, igényelték közreműködését és támogatását.

Baross Károly 200 évvel ezelőtt, 1822. március 30-án született Kiskörösön. Édesapja Baross József tanító, édesanyja Kromholcz Mária. Kiskörösön, a szülő házban élt 12 éves koráig, s 1833-tól 34-ig a helyi Evangélikus Elemi Iskolában tanult, de Dunapatajon fejezte be elemi iskolai tanulmányait. Mivel elhivatottságot érzett a tanítói és a lelkészi pálya iránt, úgy választotta ki felsőbb iskoláit, hogy mindkét hivatásának eleget tehessen. Ennek megfelelően 1836-tól 1840-ig a Felvidéken található Hont vármegyei, híres selmecebányai főgimnáziumba ment, ahol latin tannyelvű tagozaton tanult négy éven át. 1840-1844-es évek során ugyanitt folytatott teológiai tanulmányokat, amit 1845-ben Pozsonyban fejezett be. Lelkészi vizsgát 1845. június 25-én, főtiszteletű Sztromszky Ferenc Sámuel püspök előtt tett.

KÖNYVTÁRI HÍRLEVÉL (FOLYTATÁS)

Iskoláit befejezve Pozsonyból a Pest vármegyei Péteribe utazott és Földváry Miklós földbirtokosnál volt másfél évig házitanító. Ezt követően 1846-ban szülővárosába, Kiskőrösre került a Kiskőrösi Magyar Tannyelvű Evangélikus Iskolába oktatónak, ahol öt éven át, 1846-tól 1851. június 6-ig végzett eredményes tanítói munkát. Ekkor próbaprédikációra hívták a lelkész nélkül maradt Békés vármegyei Bánfalvára. A bemutatkozás remekül sikerült, azonnal elnyerte a helyi egyházközség vezetőinek bizalmát. Mielőtt azonban megkezdte volna szolgálatát, 1851. június 10-én Miskolcon, Komáromi József püspöki adminisztrátor lelkésszé szentelte. 1860. május 25-én Orosházán megnősült, feleségül vette Kalmár József jegyző lányát Máriát. 1861-ben szintén Orosházán született egyetlen fiuk István, aki később Kondoroson főjegyzői tisztséget viselt.

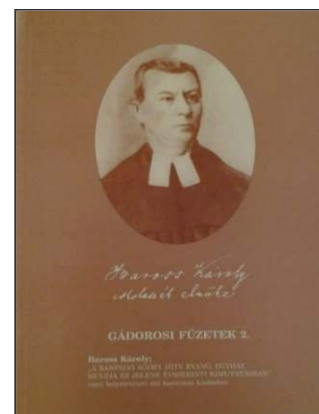
Miközben lelkészi, tanítói feladatait lelkiismeretesen ellátta, gondosan **megkezdte a falu történetének időrendi feldolgozását, 1826-tól 1851-ig, ideérkezésének időpontjáig, az addig eltelt 25 év történetét, adatait, neveit időrendi sorrendbe illesztette.** Amire írásos dokumentumot nem talált a korábbi „anyaegyházaktól” Orosházán, Szentesen, Szarvason és a szomszédos településeken – Nagyszénás, Szentetornya, Csabacsúd – előljáróitól kért hiteles forrásokat. Ha nem bukkant írásos emlékekre, a még élő szemtanúk vallomásai alapján dokumentálta és rendszerezte az eseményeket. Tervszerűen vezette az egyházi nyilvántartásokat, anyakönyvi, iskolai naplókat, gyűjtötte a községtörténeti adatokat, neveket, történéseket. Baross Károly számos érdeme közül az egyik kiemelkedő tette a községre, egyházakra, önkormányzatra vonatkozó tények megörökítése, az első, hiteles egyház- és falutörténet megírása volt.

1876-ban a falu újraalapítása 50., Baross Károly lelkésszé szentelése 25. évfordulójára **jelent meg *A Bánfalvi Ágost. Hitv. Evang. Egyház múltja és jelene évszerinti kimutatásban* című egyháztörténeti, községtörténeti munkája**, s a közkézre került eredeti kiadványok a bánfalvai családok megbecsült és féltett kincsévé váltak. A családi Biblia mellett szinte apáról fiúra szállt, de az évek múlásával egyre kevesebb példány maradt belőle a faluban. Egyfelől ezért, másrésről pedig a vékony, törékeny papíron megjelenő kiadás sérülékenysége miatt is indokolt volt a művet újra megjelentetni. Már csak azért is, mert Baross Károly műve – mint Pongó Bertalan írja a hasonmás kiadáshoz írt bevezető tanulmányában – „az első egyház- és falutörténet Gádoros, és a gádorosiak számára östörténeti forrás, minden további helytörténeti munka alapja, kiinduló alkotása.”

Mindamellet 2001-ben volt Bánfalva újraalapításának 175., a honfoglalás kori falunév (Gádoros) felvételének 100., illetve Baross Károly halálának 105. évfordulója. Ez is időszerűvé tette, hogy a 2001. szeptember 29-i „Falunapra” a Gádorosi Füzetek 2. kötetének keretében megjelenjen Baross Károly: „*A Bánfalvi Ágost. Hitv. Evang. Egyház múltja és jelene évszerinti kimutatásban*” című helytörténeti műve hasonmás kiadásban. (A hasonmás kiadás – idegen, latin eredetű szóval *faksimile* – nyomdai írott vagy nyomtatott szövegnek, képnek az eredeti példányhoz mindenben hasonló, nyomdai úton előállított másolata.)

Mindamellet 2001-ben volt Bánfalva újraalapításának 175., a honfoglalás kori falunév (Gádoros) felvételének 100., illetve Baross Károly halálának 105. évfordulója. Ez is időszerűvé tette, hogy a 2001. szeptember 29-i „Falunapra” a Gádorosi Füzetek 2. kötetének keretében megjelenjen Baross Károly: „*A Bánfalvi Ágost. Hitv. Evang. Egyház múltja és jelene évszerinti kimutatásban*” című helytörténeti műve hasonmás kiadásban. (A hasonmás kiadás – idegen, latin eredetű szóval *faksimile* – nyomdai írott vagy nyomtatott szövegnek, képnek az eredeti példányhoz mindenben hasonló, nyomdai úton előállított másolata.)

A Baross Károly iránt megnyilvánuló bizalom és megbecsülés jele volt, hogy 1883-tól is 13 éven át, 1896-ban bekövetkező haláláig folyamatosan, az eredményes működést biztosítva az iskolaszék tagjává választották, igényelve hasznos javaslatait és tanácsait. Gazdag életműve

KÖNYVTÁRI HÍRLEVÉL (FOLYTATÁS)

során 45 évig szolgálta egyházát és faluját. Lelkészi működése és közszolgálatja minden területén maradandót alkotott, elévülhetetlen érdemeket szerzett. Sajnos azonban sokáig egyetlen fénykép sem volt fellelhető róla a faluban. Rindó József kondorosi helytörténész tanár érdeme, hogy a hasonmás kiadás címlapján látható egyetlen hiteles képet rokonsága köréből megszerezte és felajánlotta Gádorosnak. Arcképe így ma ott látható a 2001. június havi ünnepi Képviselő-testületi Emlékkülés alkalmával átadott „Gádoros Község Nagyjainak Arcképcsarnoka” arcképei között a Polgármesteri Hivatal tanácskozója falán, melyet Gádoros Nagyközség Képviselő-testülete a falu újraalapításának 175., a honfoglaláskori falunév (újra) felvételének 100. évfordulója alkalmával nyitott meg és adott át a település lakóközösségének.

(Baross Károly életéről és munkásságáról a múlt évben a Justh Zsigmond Művelődési Ház és Könyvtár honlapján egy hosszabb cikkben is megemlékeztünk, mivel 2021. április 18-án volt 125 éve annak, hogy az egyházszervező lelkész, pedagógus, Gádoros első helytörténésze eltávozott az élők sorából.)

(folytatjuk...)

Felhasznált és kapcsolódó irodalom:

125 éve hunyt el Baross Károly, Bánfalva első történetírója. A Justh Zsigmond Művelődési Ház és Könyvtár honlapja. = <https://gadorosikonvntar.webnode.hu/1/125-eve-hunyt-el-baross-karoly-banfalva-elso-tortenetiroja> ; *A Gádorosi Füzetek elektronikus gépiratai és nyomdai anyagai.* = Justh Zsigmond Művelődési Ház és Könyvtár. Nagyközségi Könyvtár Információs és Közösségi Hely – Helytörténeti Gyűjtemény (5932. Gádoros, Iskola utca 19.) ; *A Nagyszénás-Gádorosi Evangélikus Egyházközség honlapja.* (A gádorosi evangélikus egyház rövid története - Tóth László írása.) = <https://nagyszenas.lutheran.hu/gadoros/a-gadorosi-evangelikus-egyhazi-rovid-toertenete-toth-laszlo-irasa> ; BALÁZS JÁNOS-RÓZSA ZOLTÁN: *Az ősi Gádoros titkai.* In. MOZAIKOK OROSHÁZA ÉS VIDÉKE MÚLTJÁBÓL. Orosháza. 2011. ; *Baross Károly művének eredeti kiadásának belső borítója.* = Magyar Evangélikus Digitális Tár (MEDiT) = <https://medit.lutheran.hu/site/konyv/4066#book/3> ; BAROSS KÁROLY: „*A bánfalvi ágost. hitv. evang. egyház múltja és jelene évszerinti kimutatásban*” című helytörténeti mű hasonmás kiadásban. In. GÁDOROSI FÜZETEK 2. (szerk. Bárány Ferenc-Pongó Bertalan.) Gádoros Nagyközség Önkormányzata. Gádoros. 2001. ; BAROSS KÁROLY: *A Bánfalvi Ágost. Hitv. Evang. Egyház múltja és jelene évszerinti kimutatásban.* Orosháza. 1876. ; FÉJA GÉZA: *Viharsarok.* (Az Alsó-Tiszavidék földje és népe.) Athenaeum. Bp. é.n. (= <http://mek.oszk.hu/05000/05017/pdf/05017.pdf>) ; KARÁCSONYI JÁNOS: *Békésvármegye története (II. kötet).* 1896. 25-27., 120 és 312-314. ; KISS IMRE-OLÁH JÁNOS: *Fejezetek Gádoros történetéből.* Községi Helytörténeti Bizottság. Gádoros. 1984. ; KOSZORÚS OSZKÁR: *Arcképek Gádoros múltjából.* In. GÁDOROSI FÜZETEK 6. (szerk. Bárány Ferenc-Pongó Bertalan.) Gádoros Nagyközség Önkormányzata. Gádoros. 2005. 8-11. ; *Magyar Harangok honlapja.* = <http://www.magyarharangok.hu/gadoros.html> ; *Magyar Nemzeti Levéltár – Reformáció Emlékbizottság oldala.* („Gádorosi Evangélikus Templom”) = https://reformacio.mnl.gov.hu/orokseg/gadorosi_evangelikus_templom ; PONGÓ BERTALAN: *Az őskortól, az Árpád-kori Gádorostól az újratelepített Gádorosig.* In. GÁDOROSI FÜZETEK 3. Gádoros Nagyközség Polgármesteri Hivatala. 2002. ; PONGÓ BERTALAN: *Baross Károly élete és munkássága* című bevezető tanulmánya. = BAROSS KÁROLY: „*A bánfalvi ágost. hitv. evang. egyház múltja és jelene évszerinti kimutatásban*” című helytörténeti mű hasonmás kiadásban. In. GÁDOROSI FÜZETEK 2. (szerk. Bárány Ferenc-Pongó Bertalan.) Gádoros Nagyközség Önkormányzata. Gádoros. 2001. 7-15. ; PONGÓ BERTALAN: *Gádoros legrégebbi története.* Gépirat. Gádoros. 1963. ; PONGÓ BERTALAN: *Iskolák és nevelők Bánfalva-Gádoroson az alapítástól 1964-ig.* In. GÁDOROSI FÜZETEK 7. Adatok és források Gádoros történetéhez. (szerk. Bárány Ferenc-Pongó Bertalan.) Gádoros Nagyközség Polgármesteri Hivatala. Gádoros. 2006. 135-157. ; TÓTH JÓZSEF: *Az orosházi tanyavilág átalakulásának országos és alföldi összefüggései.* In. TÓTH JÓZSEF (szerk.): *Az orosházi tanyavilág átalakulása.* Orosháza. 1985. ; TÓTH LÁSZLÓ: *A gádorosi evangélikus egyház rövid története.* In. GÁDOROSI FÜZETEK 8. Adalékok Gádoros történetéhez. (szerk. Bárány Ferenc-G. Vass István.) Gádoros Nagyközség Polgármesteri Hivatala. Gádoros. 2007.23-39.

Központi orvosi ügyelet

Helyben lévő háziorvosok munkaideje:

Házi orvos:

Dr. Kishonti András

Gádoros, Nagy u. 52.

Tel.: 68/490-080

Rendelési idő:

Hétfő: 6.30-10.45 13.00-14.45

Kedd: 6.30-10.45 13.00-14.45

Szerda: 6.30-10.45 13.00-14.45

Csütörtök: 7.30-10.30 –

Péntek: 6.30-10.45 –

Házi gyermekorvos:

Tel.: 68/490-030

Rendelési idő

2021.11.02-től

Kedd: 11.30-13.30-ig

Dr. Csányi Ágnes

Csütörtök: 12.30-14.30 -ig

14.30-16.00-ig Tanácsadás

Dr. Bod Zsuzsanna Margit

Rendelésre időpont egyeztetés, gyógyszerfelírás: 06/68 490-030 számon kérhető!

Telefonos elérhetőség 16 óráig: 06 30/456 5121 számon. A tanácsadás továbbra is telefonos egyeztetést követően a védőnői szolgálattal egyeztetve történik.

Köszönjük szíves megértésüket!

Gyógyszertár

Szent Balázs Patika

Gádoros, Kossuth u. 28.

Tel.: 68/490-018.

Nyitvatartási idő:

Hétfőtől-péntekig 8.00-16.00

Fogorvos:

Dr. Neller Vivien

Gádoros, Kossuth u. 27.

Időpont egyeztetés az alábbi telefonszámon:

06-20/976-0542, 68/490-015

Rendelési idő:

Hétfő: 13.30-18.30

Szerda: 08:00-16:00

Csütörtök: délelőtt: 8:00-12:00

(iskola fogászat)

délután: 12-16

Helyben történő vérvételi szolgáltatás:

2020. április 01-től Gádoros Nagyközség Önkormányzata helyben történő ingyenes vérvételi szolgáltatást biztosít Gádoros lakosai számára.

Gádoros, Kossuth utca 27. szám alatti Egészségház-Védőnői Szolgálat épületében.

Rendelési idő:

Minden keddi napon: reggel 06:00 órától 7:30-ig.

ANYAKÖNYVI HÍREK

Születés:

Kristó Kathrin Gabriella és

Varga Balázs leánya

Boglárka

Szokolai Annamária és

Fülöp János fia Liam Péter

Tájékoztató állati hulladékkal kapcsolatosan

Az elhullott állati tetemek elszállításával kapcsolatosan hívható telefonszám a következő: CALL CENTER: Telefonszám: 06/80/820-024, email: cc@atev.hu "Bejelentéskor az alábbi kódszámot kell bemondani: **40497834**"

Közérdekű telefonszámok

Polgármester: Dr. Szilágyi Tibor
68/490-331 vagy +36/30/6840790

Rendőrség:+36-30/633-7212, amennyiben ez nem elérhető hívják a 107-es számot (mobil és vezetékes telefonról is).

Polgárőrség: 30/9989-400, vagy 30/5729-917

Orosháza Mentőállomás:
68/411-204

Fábiánsebestyén Tűzoltóság Mentési Központ: 63/366-597

MÁV Orosháza: 68/412-221

Autóbusz állomás Orosháza:
68/412-400, 68/412-804

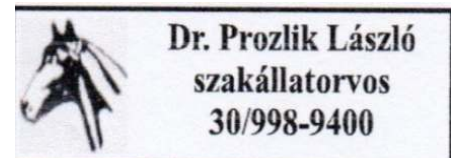
Orosházi Hivatásos Tűzoltó parancsnokság Intézmény elérhetőségei: 06-66-549-481, +36-20-8202-085

Parancsnok elérhetőségei:
+36-20-9705-220,
+36-20-8202-109

PIÉTA TEMETKEZÉS GÁDOROS

Éjjel-nappal ügyelet: 68/411-167;
+36-30/638-1213

Központ: Piéta Temetkezés
Orosháza, Könd utca 53-55.
(a piactérenél)

Dr. Prozlik László
szakállatorvos
30/998-9400

PIÉTA TEMETKEZÉS GÁDOROS
Éjjel-nappal ügyelet:
+36-68/411-167; +36-30/638-1213
Központ: Piéta Temetkezés,
Orosháza, Könd utca 53-55. (a piactérenél)

REKVIUM TEMETKEZÉS
Éjjel- nappali ügyelet:
+36-68/411-053
+36-30/577-0599